01/08/2023

Οι Παναγίες της προσφυγιάς και η Πατριαρχική Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μονή Σουμελά

/ Επικαιρότητα

«Ο Αύγουστος είναι για μας τους Ορθοδόξους ο μήνας της Παναγίας. Η μεγάλη γιορτή της Κοιμήσεώς της δεσπόζει καταμεσής του, κ' οι Παρακλήσεις προς τη Χάρη της, που αρχίζουν από την πρώτη κιόλας μέρα του και συνεχίζονται ως την προπαραμονή της γιορτής, καθώς και η «απόδοσή» της στις εικοσιτρείς, τα «εννιάμερα της Παναγίας» -όπως συνηθίσαμε να τα λέμε- αγιάζουν όλο το μήνα. Παράλληλα, η γιορτή της Καταθέσεως της Αγίας Ζώνης της Θεοτόκου στις τριανταμία, τον επισφραγίζει. Έτσι, ολόκληρο τον Αύγουστο, η παρουσία της Μεγάλης Μάνας του Χριστού και των Χριστιανών γλυκαίνει τις ψυχές μας!»

Με αυτά τα λόγια ο **Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Ιωσήφ, υπέρτιμος και έξαρχος πάσης Προποντίδος**

μιλούσε για τον ξεχωριστό αυτόν μήνα, από τις αλύτρωτες πατρίδες εκεί που το όνομα της **Παναγίας** δίνει κουράγιο και παρηγοριά.

Φέτος ο **Αύγουστος** συμπίπτει με ένα ακόμη κρεσέντο προκλήσεων από την πλευρά της **Τουρκίας**.

Αποκορύφωμα ήταν η **πρόσφατη προσευχή στην Αγία Σοφία ανήμερα της 3ης επετείου από τη μαύρη ημέρα κατά την οποία τελέστηκε μετά από 86 χρόνια η πρώτη μουσουλμανική προσευχή εντός του ναού-συμβόλου της Ορθοδοξίας μετά την μετατροπή του σε τζαμί**, καθώς και οι **προκλητικοί «εορτασμοί» στα Κατεχόμενα ανήμερα της επετείου της Τουρκικής εισβολής στην Κύπρο**.

Στην **Τραπεζούντα** θα βρεθεί τελικά τον **Δεκαπενταύγουστο** η **Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος**, όπου θα τελέσει και εφέτος τη Θεία Λειτουργία για την **Κοίμηση της Θεοτόκου**, στην ιστορική **Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά** μετά από την **εξασφάλιση της προβλεπόμενης άδειας από τις Τουρκικές αρχές, ενώ είχε προηγηθεί αρχικά η σχετική άρνηση τους**.

Οι ιστορικές εικόνες της προσφυγιάς

Τα δύο μεγάλα ιστορικά γεγονότα της **Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού (1919) και της Μικρασιατικής καταστροφής (1922)** έγιναν αφορμή να μεταφερθούν ιερές Θεομητορικές εικόνες από τον **Πόντο** και την **Μικρά Ασία** στην **Ελλάδα**.

Παναγία Σουμελά

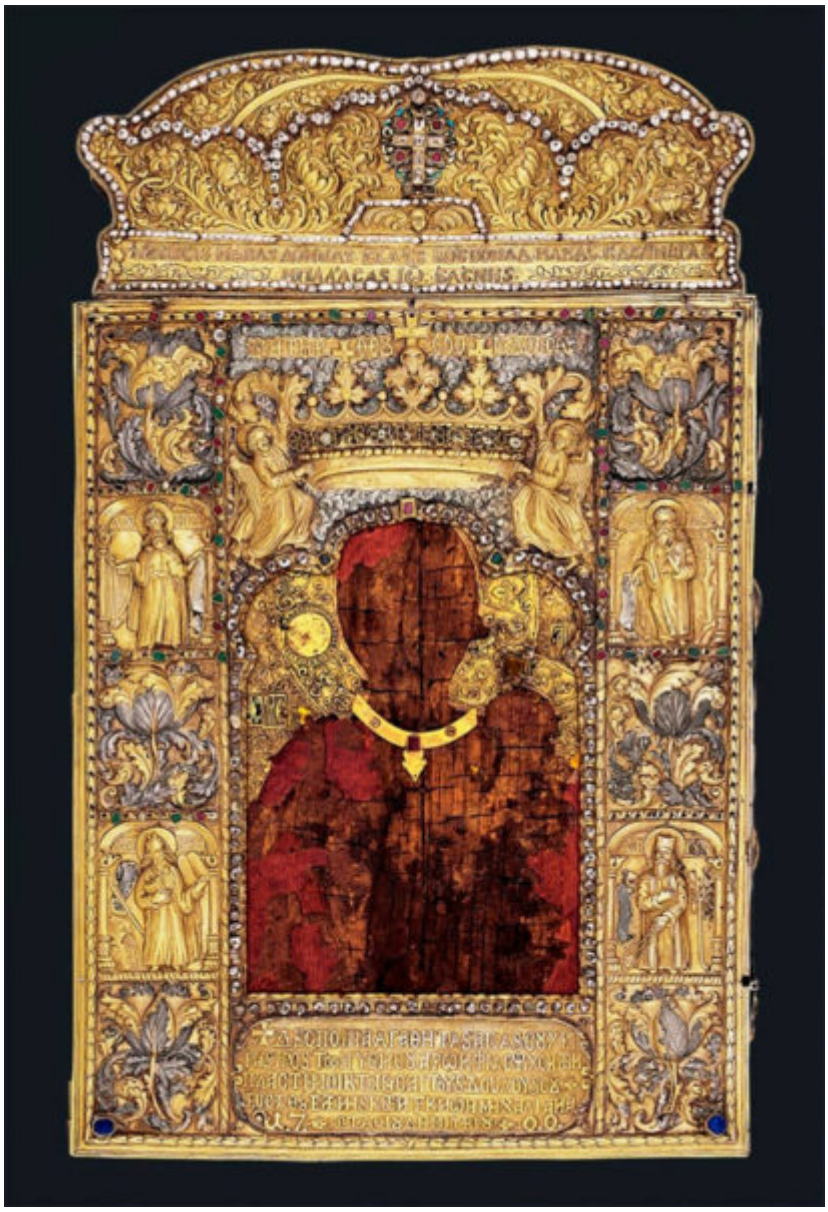

Σύμφωνα με την παράδοση, το 386 οι **Αθηναίοι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος** οδηγήθηκαν στις απάτητες βουνοκορφές του **Πόντου** μετά από αποκάλυψη της **Παναγίας**, με σκοπό να ιδρύσουν το μοναχικό της κατάλυμα. Εκεί, σε σπήλαιο της απόκρημνης κατωφέρειας του όρους, σε υψόμετρο 1063 μέτρα, είχε μεταφερθεί από αγγέλους η **ιερή εικόνα της Παναγίας της Αθηνιώτισσας**, την οποία, πάντα κατά την παράδοση, εικονογράφησε ο **Ευαγγελιστής Λουκάς**.
Με ενέργειες του **πρωθυπουργού της Ελλάδας Ελευθερίου Βενιζέλου**, το 1930, όταν στα πλαίσια της προωθούμενης τότε ελληνοτουρκικής φιλίας ο Τούρκος **Πρωθυπουργός Ισμέτ Ινονού** επισκέφτηκε την Αθήνα, δέχτηκε μια αντιπροσωπεία να πάει στον **Πόντο** και να παραλάβει τα σύμβολα της **Ορθοδοξίας** και του **Ελληνισμού**.
Ήταν 9 Νοεμβρίου του 1931 όταν η εικόνα της **Παναγίας Σουμελά** επέστρεφε μαζί με τα άλλα ιερά κειμήλια της μονής στην **Αθήνα** από την **Τραπεζούντα**. Την

αποστολή είχε αναλάβει ο ιερομόναχος Αμβρόσιος Σουμελιώτης.
Η εικόνα φιλοξενήθηκε για 20 χρόνια στο **Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας**. Το 1951 ο **Κρωμναίος οραματιστής και κτήτωρ Φίλων Κτενίδης** έκανε πράξη την επιθυμία όλων των Ποντίων, με τη **θεμελίωση της Νέας Παναγίας Σουμελά στις πλαγιές του Βερμίου στην Καστανιά της Βέροιας**.

Παναγία η Μηχανιώτισσα

Η **Νέα Μηχανιώνα** συνδέεται άρρηκτα με την **Παναγία Φανερωμένη**, στην οποία οφείλει και την μεγάλη φήμη της. Είναι ο νέος τόπος, τον οποίο «ηηρετίσατο είς κατοικίαν έαυτής», όταν, μετά την φοβερή **Μικρασιατική Καταστροφή**, οι ξεριζωμένοι **Μηχανιώτες της Χερσονήσου της Κυζίκου** εγκαταστήθηκαν, ως πρόσφυγες, εδώ, φέρνοντας μαζί τους ό,τι ποιο ιερό είχαν, την **Αγία και Θαυματουργό Εικόνα της Παναγίας Φανερωμένης**, η οποία ήταν γι΄αυτούς πάντοτε «έν ταίς θλίψεσι βοηθός» και «έν τοίς κινδύνοις ρύστις και προστάτις έν τοίς πειρατηρίοις .»

Παναγία η Βουρλιώτισσα

Η **Παναγία η επονομαζόμενη Βουρλιώτισσα** της οποίας ο Ιερός Ναός βρίσκεται στην συμβολή της ομώνυμης οδού με την οδό Βρυούλων, τιμάται ως **πολιούχος της Νέας Φιλαδέλφειας**, μιας αμιγώς προσφυγικής μητρόπολης. Ο εορτασμός της **Ιεράς Θαυματουργού εικόνας της Θεοτόκου της Οδηγήτριας**, η οποία φυλάσσεται ως πολύτιμο θησαύρισμα από το έτος 1927, οπότε και μεταφέρθηκε από τα μαρτυρικά Βουρλά της Μικράς Ασίας, θα πραγματοποιείται την πρώτη Κυριακή του μήνα Οκτωβρίου όπως άλλωστε έχει ήδη αποφασιστεί από την **Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος**, μετά από πρόταση του **Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Κωνσταντίνου**. Λέγεται ότι η εικόνα είχε φιλοτεχνιθεί από τον Αγιο Λουκά.

Παναγία η Γρηγορούσα

Μεταξύ των αρχαιολογικών χώρων της Βιβλιοθήκης του Αδριανού και της Ρωμαϊκής Αγοράς βρίσκεται ο **ναός των Ταξιαρχών** (Αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ), ο οποίος ανοικοδομήθηκε εκ βάθρων το 1852. Αλλά και ο νεότερος ναός, εγεγραμμένος σταυροειδής μετά τρούλλου (με αξιοσημείωτη εικονογράφηση του επτανήσιου αγιογράφου Δ. Πελεκάση), υπέστη με τη σειρά του εκτεταμένη ανακαίνιση το 1922.

Το 1945 αφιερώθηκε στο ναό η μικρασιατική εικόνα της **Παναγίας της Γρηγορούσας** και το 1948 αναγνωρίστηκε ως προσκύνημα.

Παναγία Γουμερά

Βρίσκεται βόρεια και σε μικρή απόσταση από την **Κοινότητα Μακρυνίτσας**, στις νότιες υπώρειες του όρους Μπέλλες. Η επωνυμία της **«Παναγία Γουμερά»** αποτελεί ανάμνηση ομώνυμης μονής που υπήρχε σε περιοχή του Πόντου από το 10ο αιώνα.

Η **Μονή Γενεθλίου της Θεοτόκου** κτίστηκε το 1971 από τον εδρεύοντα στην Αθήνα σύλλογο **«Παναγία Γουμερά»**, αποτελούμενο από πρόσφυγες του Πόντου και συγκεκριμένα από την περιοχή της **«Παναγίας Γουμερά»**. Οι πρόσφυγες μετέφεραν από τη μονή του **Πόντου** παλαιό ευαγγέλιο, φορητή εικόνα της Θεοτόκου και κειμήλια εναποκείμενα σήμερα στη νέα ομώνυμη Μονή. Το καθολικό της μονής είναι μονόκλιτη βασιλική με τρούλλο.

Γοργοεπήκοος Μάνδρα Αττικής

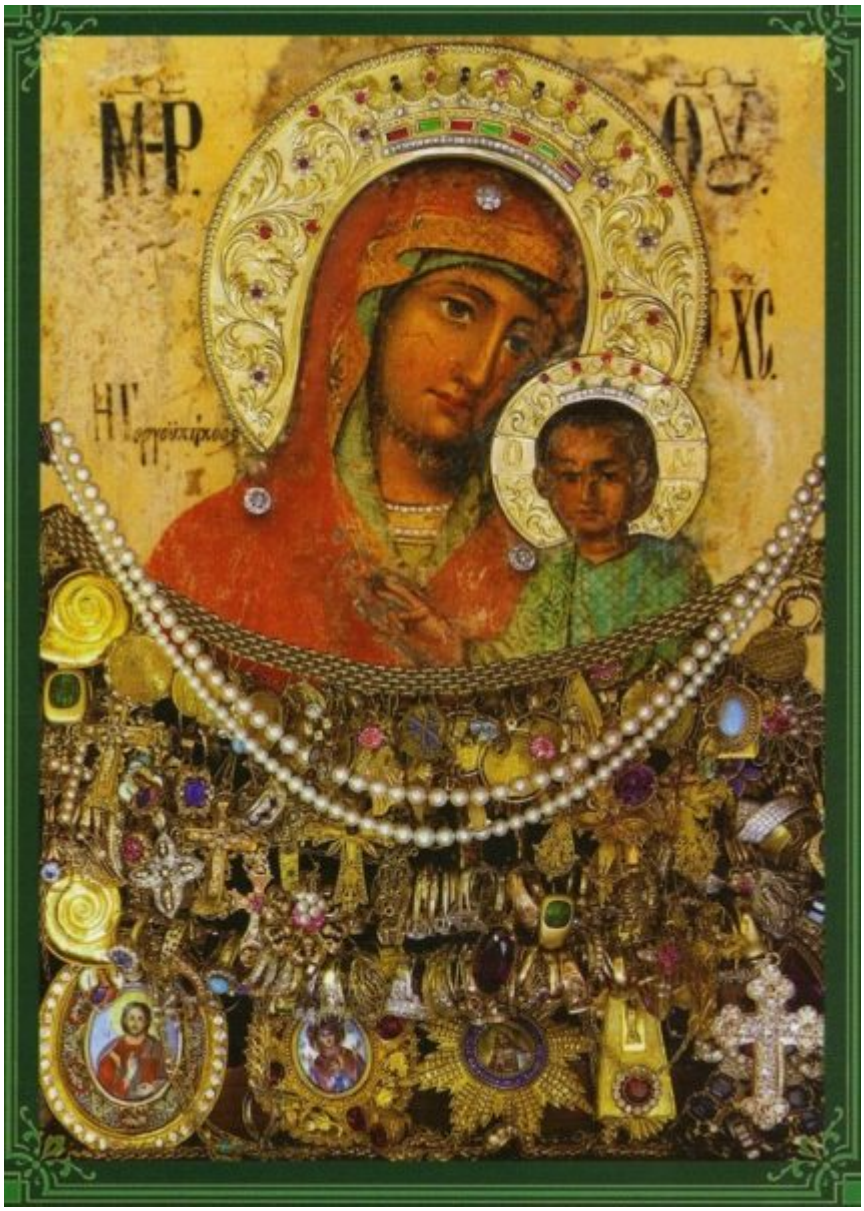

Γύρω στα 1800 κάποιος μοναχός από το **Άγιον Όρος** ξεκίνησε να πάει στη **Μικρά Ασία** όπου υπήρχαν μετόχια αγιορείτικα, φέρνοντας μαζί του και αγιογραφημένες εικόνες για να τις πουλήσει. Μια από αυτές τις εικόνες, ποιος ξέρει με πόσες νηστείες και προσευχές αγιογραφημένη, ήταν της **Παναγίας** της επονομαζόμενης **Γοργοεπηκόου**. Την εικόνα αγόρασε στη **Σμύρνη** μια οικογένεια ευσεβής, πού με τα χρόνια την έδινε πολύτιμη κληρονομια σε κάθε πρωτότοκο. Έτσι ήρθε και στα χέρια της Ιφιγένειας.

...και για την ψυχή του ανθρώπου καθισμένη στα γόνατα της Υπερμάχου Στρατηγού,
πού ειχε στα μάτια ψηφιδωτό τον καημό της Ρωμιοσύνης,
εκείνου του πελάγου τον καημό σαν ήβρε το ζύγιασμα της καλοσύνης...

Γιώργος Σεφέρης, Ημερολόγιο καταστρώματος, Γ΄

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

Το Πάσχα του Καλοκαιριού, η νηστεία του Δεκαπενταυγούστου και οι Παρακλήσεις στην Παναγία